

prima instanță: S. Bleșceaga
instanța de apel: N. Budăi, A. Panov, I. Muruianu

dosarul nr. 2rac-24/16

ÎNCHEIERE

20 ianuarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul:	Iulia Sîrcu
Judecătorii:	Tamara Chișca-Doneva
	Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Consiliul mun. Chișinău și recursului declarat de Întreprinderea Municipală „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Business Market” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” și Consiliului mun. Chișinău cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Business Market” Societate cu Răspundere Limitată, casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 13 decembrie 2014 cu emiterea unei noi hotărîri privind admiterea în parte a acțiunii,

c o n s t a ț ă:

La 14 august 2012 ÎCS „Business Market” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” și Consiliului mun. Chișinău privind repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 15 iulie 2012, în jurul orelor 20:15, asupra gheretei comerciale ce-i aparține, situată pe adresa str. Sarmizegetusa - strada Minsk 49 din mun. Chișinău, a căzut o creangă mare de la copac, deteriorînd ghereta și pricinuind astfel un prejudiciul material.

Menționează că, la 16 iulie 2012, la locul accidentului au venit reprezentanții IM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, care au tăiat copacul rupt, totodată, de la locul producerii accidentului, fiind ridicată o bucată a copacului rupt, cu scopul efectuării expertizei.

Afirmă că, din informația pe care o deține, în baza normelor tehnologice și agrotehnice așa fel de copaci cresc până la 40 - 60 de ani și la această vârstă plopul alb are înălțime aproximativ 20 - 25 de metri cu diametrul tulpinii până la 50

centimetri. În această vârstă tulpina plopului, ca atare, este afectată cu diferite tipuri de ciuperci și alte boli, ceea ce face tulpina mai puțin rezistentă.

Relevă că, în ceea ce se referă la mostra tulpinii rupte, ce a fost luată de la locul accidentului, ea are un diametru de 65 de centimetri, fapt care servește drept temei de a presupune că, vârsta deja a depășit 40 - 60 de ani, ceea ce majorează riscul ruperii acestui copac și ca urmare a condus la pricinuirea pagubei societății. Cu scopul prevenirii prejudiciilor de la căderea tulpinilor rupte ale copacilor, care au atins deja vârsta maximă, așa fel de copaci trebuiau să fie tăiați și defrișați.

Explică că, pârâtul în calitate de întreprindere de specialitate, responsabilă pentru executarea lucrărilor de păstrare și extindere a spațiilor verzi ale municipiului Chișinău în interes public și pentru realizarea intereselor sociale și economice, nu a îndeplinit obligațiunile sale prevăzute de alin. (1) și (3) din punctul 3 al Statutului ÎM „Asociația de Gospodărie a Spațiilor Verzi”, dînd dovadă de neglijență în executarea controlului asupra stării și vârstei a arborilor de pe str.Sarmizegetusa - str. Minsk 49.

Solicită încasarea de la pârât a prejudiciului în mărime de 93393, 86 lei, ce se confirmă prin datele contabilității exprimate în certificatul contabil și alte probe anexate la cerere, precum și a taxei de stat în mărime de 2801,8 lei.

Totodată, prin cererea depusă la 19 septembrie 2012 de către reclamantul ÎCS „Business Market” SRL, a fost solicitată încasarea de la pârât a cheltuielilor ce țin de efectuarea expertizei în mărime de 1200 lei.

Prin cerere cu privire la concretizarea pretențiilor reclamantul a indicat că, probele care confirmă că legalitatea amplasării gheretei comerciale din litigiu sunt: autorizația de funcționare a unităților de comerț și alimentația publică nr. 12913 din data de 21 ianuarie 2010 valabilă până la 24 septembrie 2012, prelungită până la 24 septembrie 2013 și schema amplasării gheretei aprobată de Direcția generală arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului mun. Chișinău la 09 iulie 2012.

Precizează că, prejudiciul cauzat ÎCS „Business Market” SRL în legătură cu deteriorarea gheretei comerciale se confirmă prin ordinul de plată nr. 179 din 19 noiembrie 2009 referitor la costul gheretei, în valoare de 2030 euro, achitarea taxelor și impozitelor, astfel încât costul de piață al gheretei este de 43058,40 lei.

Menționează că costul serviciilor de broker vamal constituie 88 lei; cheltuielile suportate în legătură cu confecționarea, montarea, transportarea construcțiilor din aluminiu, ferestre instalate la gheretă în mărime de 1723, 70 lei; cheltuielile suportate în legătură cu confecționarea și montarea inscripțiilor pe ghereta executate în baza contractului de executare a lucrărilor din 26 octombrie 2009 în valoare de 5160 lei; cheltuielile suportate în legătură cu confecționarea, vopsirea carcaselor metalice instalate deasupra gheretei în mărime de 7000 lei; cheltuielile suportate în legătură cu proiectarea și montarea sistemului de

semnalizare pentru gherete în mărime de 3510,91 lei; cheltuielile suportate în legătură cu proiectarea și montarea rețelelor electrice pentru gherete cu costul de 9360,3 lei; cheltuielile suportate în legătură cu coordonarea cu serviciile respective privind amplasarea gheretei în total de 1 901,16 lei; cheltuielile suportate în legătură cu construcția plăcii de beton în mărime de 1484,69 lei, precum și demontarea plăcii de beton în mărime de 193,72 lei; costul țevii de metal cu diametrul de 60 cm, lungimea de 28 cm pe care sunt fixate firele electrice, deteriorată în legătură cu căderea copacului ce constituie 285,5 lei; cheltuielile de transport suportate cu transportarea gheretei deteriorate în mărime de 111,62 lei și cheltuielile legate cu achitarea orelor suplimentare lucrate de către angajații ÎCS „Business Market” SRL în legătură cu înlăturarea consecințelor căderii copacului și deteriorării gheretei la 15 iulie 2012.

Susține că a confirmat și pretențiile în baza cheltuielilor legate cu instalarea gheretei noi în legătură cu consecințele căderii copacului avariat, care constau din montarea rețelei electrice, încercărilor de laborator a sistemului montat și darea în exploatarea în sumă de 981 lei; reinstalarea sistemului de semnalizare efectuat de „Saturn Grup” SRL în mărime de 650 lei și sigilarea contorului electric de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA în mărime de 76,45 lei, iar în total 1 707,45 lei.

Indică că, cheltuielile legate de efectuarea expertizei tehnico - științifice pentru stabilirea căderii copacului care a dus la deteriorarea gheretei comerciale, se confirmă prin efectuarea expertizei în sumă de 1200 lei.

Precizează că, în rezultatul căderii asupra gheretei a copacului, atât ghereta, cât și majoritatea îmbunătățirilor aduse acesteia au fost complet distruse, fiindu-le astfel adus un prejudiciu constituit din costul acestora, precum și cheltuielile pe care au fost nevoiți să le suporte pentru restabilirea situației anterioare căderii copacului asupra gheretei, astfel, reclamantei urmează să-i fie restabilită situația patrimonială pe care o avea înainte de prejudiciere și reieșind din sensul prevederilor art. 1416 al Codului Civil al Republicii Moldova, ÎCS „Business Market” SRL urmează să-i fie reparat integral prejudiciul cauzat prin deteriorarea la data de 15 iulie 2012 gheretei comerciale cauzate de căderea asupra ei a tulpinii copacului.

Solicită, modificarea pretențiilor din cererea de chemare în judecată prin micșorarea cuantumului prejudiciului în mărime de la 93393,86 lei la 78 177,10 lei; și încasarea taxei de stat în mărime de 2345 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 13 decembrie 2014 acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 12 ianuarie 2015 ÎCS „Business Market” SRL a declarat apel, solicitând admiterea lui, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care a admite acțiunea.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2015 a fost admis apelul declarat de ÎCS „Business Market” SRL, casată hotărîrea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 13 decembrie 2014 cu emiterea unei noi hotărîri privind admiterea în parte a acțiunii. S-a încasat de la ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” în beneficiul ÎCS „Business Market” SRL suma de 75 269,65 lei cu titlu de prejudiciu material, precum și cheltuieli de judecată constituite din taxa de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 2801,80 lei și taxa de stat pentru depunerea cererii de apel – 2101,35 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Instanța de apel la emiterea deciziei a constatat că pîrîtul ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, neglijînd obligația executării controlului asupra stării și vîrstei arborilor de pe str. Sarmizegetusa și str. Minsk 49, mun. Chișinău , nu a ținut cont că unul dintre copaci, care deja a atins vîrsta maximă, a fost afectat cu diferite boli ale tulpinii, nu a întreprins măsurile necesare de defrișare, iar datorită situației climaterice ordinare a condus la ruperea tulpinei unui plop care a căzut asupra gheretei comerciale. Instanța de apel a concluzionat că urmare a ruperii copacului și căderii asupra gheretei comerciale, reclamantul ÎCS „Business Market” SRL a suferit un prejudiciu în sumă de 75 269,65 lei, valoarea prejudiciului fiind confirmată prin probe pertinente și concludente anexate la materialele dosarului.

Instanța de apel a menționat că pretențiile înaintate solidar și către Consiliul mun. Chișinău sunt lipsite de suport legal, or această autoritate publică, care este și fondatorul ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, nu poartă răspundere pentru activitatea ei, deoarece ultima este o autoritate juridică autonomă.

La 27 noiembrie 2015, în termenul prevăzut de art. 434 CPC, Consiliul mun. Chișinău și ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” au declarat fiecare recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursurilor, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursurilor recurenții au invocat că ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” nu este companie de asigurări și de a acoperi riscurile și pierderile privaților. Întreprinderea este finanțată de la bugetul municipal și orice pierdere a întreprinderii este pierdere a banilor bugetari.

În recursuri se invocă că instanța de apel și-a întemeiat concluziile în baza probelor obținute cu încălcarea legii, cît și a aplicării eronate a normelor legale. În acest sens recurenții susțin că raportul de constatare tehnico-științifică nr. 650 din 29 august 2012, întocmit de expertul Achimov Anatolie și pus la baza concluziilor instanței de apel, a fost efectuat de către o persoană ce nu corespunde cerințelor înaintate față de expert și deci nu are putere probantă, nu conține cercetări complete, date cu privire la investigațiile efectuate, metodele și tehnicile utilizate, normele de

drept care reglementează condițiile, metodele mijloacele utilizate, și prin urmare, concluzii întemeiate și obiective.

Urmare a interpretării eronate a prevederilor art. 130 alin. (1) CPC, concluziile raportului de constatare tehnico-științifică sunt contradictorii cu datele procesului-verbal de constatare din 16 iulie 2012. Instanța de apel a dat preferință raportului, fără a menționa motivele preferinței respective.

Recurenții consideră că prima instanță corect a reținut că în speță nu s-a dovedit existența unei fapte ilicite, constatând în neluarea măsurilor de îngrijire a spațiilor verzi prin tăierea copacilor uscați sau putrezi din apropierea gheretei.

Invocă recurenții că instanța de apel a interpretat și a aplicat eronat prevederile codului civil în materie de răspundere delictuală, în special art. 14,1398,1404 Cod Civil.

Pentru angajarea răspunderii delictuale pentru prejudiciu cauzat, la caz de ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, sunt necesare de a fi întrunite condițiile generale ale răspunderii delictuale, și anume: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre fapta și prejudiciu și vinovăția autorului faptei ilicite. Examinarea răspunderii civile reparatorii are drept scop, înainte de orice, determinarea cazurilor și condițiilor în care o persoană poate pretinde repararea prejudiciului ce injust i-a fost cauzat. La caz, apelantul susține că, prin ruperea și căderea ramului peste gheretă parcat în curtea blocului locativ și deteriorarea gheretei, i-a fost cauzat un prejudiciu material.

Prejudiciu se înțelege rezultatele dăunătoare, de natură patrimonială, consecințe ale încălcării drepturilor și intereselor legitime ale unei persoane. Sub imperiul dispozițiilor Codului civil, precum și statuat în unanimitate de către jurisprudența națională că răspunderea civilă se angajează, fără îndoială, în toate situațiile în care prejudiciul este cauzat victimei prin încălcarea drepturilor subiective patrimoniale, însă acest fapt, înseamnă că doar pornind de la prejudiciu, prin luarea în considerare și examinarea atentă a raportului de cauzalitate, se ajunge la fapta ilicită sau la altă cauză a prejudiciului și, de aici, la autorul faptei sau la persoana obligată la reparație.

Astfel, existența unui prejudiciu este o condiție necesară, dar insuficientă pentru nașterea obligației de reparare.

Din cercetarea procesului-verbal de constatare la locul faptei reiese că obiectul a fost deteriorat în urma căderii unui ram dintr-un arbore, doborât de vântul puternic. Actele respective nu constată starea ramului sau a arborelui.

Susțin recurenții că este demonstrat cu certitudine faptul că a fost vânt puternic, de 18 m/s. În legătură cu condițiile complicate ale vremii la data de 15.02.2013 a fost emis cod galben. Faptele respective sunt confirmate de scrisoarea Serviciului Hidrometeorologic de Stat.

Condițiile climaterice, ca împrejurare de fapt imprevizibilă și de neînălăturat constituie forță majoră. Prejudiciul cauzat de forța majoră exclude răspunderea civilă, din care considerent această împrejurare nu justifică pretenția reclamantului. Pagubele produse astfel, potrivit art. 317, 318 din Codul civil, sunt puse în seama proprietarului în circumstanțele condițiilor climaterice periculoase, instalare gheretei sub arbore, prin raportare la cunoștințele umane generale, în mod previzibil, constituie cauză adecvată, susceptibilă de a provoca rezultatul de natura celui produs.

Instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 318 din Codul civil, potrivit căruia riscul pieirii sau deteriorării fortuite a bunului îl suportă proprietarul dacă legea sau contractul nu prevede altfel

Examinînd temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate sunt inadmisibile.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Consiliul mun. Chișinău și ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ constată că argumentele formulate în recursuri se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei, iar argumentele invocate în recursuri, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recursuri nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins. Or recursul, exercitat conform secțiunii a II-a are

caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Consiliul mun. Chișinău și recursul declarat de ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Consiliul mun. Chișinău și recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru